

- зміцнення фінансової стійкості банків через державну підтримку та запровадження антикризових інструментів;
- розвиток цифрових сервісів у сфері кредитування для забезпечення безперебійного доступу до фінансових послуг;
- впровадження загальнодержавних програм з підвищення рівня фінансової грамотності населення;
- стимулювання довіри до банківської системи шляхом посилення прозорості та відповідальності фінансових установ.

Отже, ринок споживчого кредитування в Україні перебуває під тиском багатьох викликів, серед яких домінують макроекономічна нестабільність, воєнні ризики та низький рівень фінансової грамотності населення. Найбільш критичною проблемою залишається глибока недовіра до фінансової системи, що у поєднанні з обмеженим доступом до інфраструктури та зростанням фінансових ризиків стримує кредитну активність як банків, так і населення. У цьому контексті актуальним постає подальше наукове осмислення механізмів підвищення стійкості банківської системи та адаптації інструментів споживчого кредитування до умов воєнного часу, зокрема через цифровізацію послуг, розбудову фінансової інклюзії та формування довіри до кредитно-фінансових інституцій.

Перелік використаних джерел:

1. Обсяги активних операцій та частка непрацюючих кредитів. Офіційний сайт НБУ. URL: [https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision statist](https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision%20statist).
2. Моташко Т.П., Перхайло С.П. Банківське споживче кредитування в Україні в умовах війни: сучасні тренди та ризики контрагентів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. №6. С. 176-185.
3. Кружелєв М. О., Нечипоренко А. В. Розвиток ринку споживчого кредитування в умовах воєнного стану. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*). 2024. №2(14). URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/226c7f37-cb3b-4c87-a0ed-afa8fa49d93d/content>

УДК 338

Подвірна Тетяна

кандидат економічних наук

старший викладач кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль

РОЗВИТОК ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ В УКРАЇНІ

На початку повномасштабної війни багато підприємств були змушені шукати нові місця для релокації складів і виробництва. Але тоді індустріальні парки не змогли задовольнити попит. Причина банальна: більшість таких проєктів – це greenfield-ділянки без приміщень та інфраструктури.

Індустріальні парки – це спеціально створені території для промислових компаній з метою їх розвитку, які зручно поєднують різні ланки одного виробництва, або працюють, маючи спільні цілі та інтереси, об'єднуючись в великі екосистеми. Вони заощаджують на логістиці, завдяки тому, що розміщуються поруч, сприяють розвитку малих підприємств, модернізації галузей та створюють нові робочі місця.

Індустріальні парки належать до пріоритетів Уряду у залученні інвестицій в реальний сектор економіки і є важливою складовою політики «Зроблено в Україні». Ключовими складниками цієї політики є розвиток внутрішнього виробництва, залучення інвестицій в реальний сектор економіки та сприяння несировинному експорту. Для потенційного інвестора індустріальні парки вирішують ряд важливих завдань: оформлена промислова

земля, підведені мережі, наявні промислові будівлі, кращий бізнес-кейс за рахунок податкових та митних стимулів. Підрахунки свідчать, що 1 га індустріального парку створює до 50 нових робочих місць, а кожна гривня державних інвестицій у їхній розвиток забезпечує до 5–6 грн приватних вкладень.

У 2024 році вперше держава надала фінансову підтримку індустріальним паркам на створення *промислової інфраструктури*. Було прийнято рішення про виділення 15 індустріальним паркам державної підтримки на суму понад 1 млрд грн.

У 2024 році було зареєстровано 31 індустріальний парк. Це абсолютний рекорд за всю історію розвитку індустріальних парків України. Найбільша кількість до цього часу була 13 індустріальних парків на рік.

Реєстрували індустріальні парки в 15 областях України. Найбільша кількість в Львівській області – 6 шт. та Закарпатській області – 5 шт. На кінець 2024 року в Україні зареєстрували 99 індустріальних парків, у січні 2025-го їх стало 100. За типом ініціаторів 13 індустріальних парків було ініційовано комунальними ініціаторами, та 18 індустріальних парків приватними ініціаторами. 60% індустріальних парків ініційовано на ділянках типу *greenfield* (чисте поле), та 40% на ділянках *brownfield* (стара промислова зона).

Одним з ключових факторів якості зареєстрованих індустріальних парків в 2024 році є те, що майже 70% індустріальних парків вже мають інвесторів, потенційних учасників чи керуючих компаній ще до реєстрації. Це означає що в 2025 році майже немає зареєстрованих індустріальних парків з «мертвою перспективою», як це було в більшості випадків до війни.

Кількість індустріальних парків (ІП), що працюють, в Україні у 2024 року збільшилася до 21, а в 2025 році їх може працювати не менше 30.

В Україні у кінці 1990-х на початку 2000-х теж були перші спроби організації індустріальних парків. У 2008 році держава почала порушувати питання, як перейняти досвід країн-сусідів, і стимулювати притік інвестицій, але вона не стимулювала бізнесменів. Перший закон «Про індустріальні парки» в Україні набув чинності в 2012 році. До війни попри те, що існував ухвалений закон, по суті не було жодних стимулювальних чинників для їх розвитку, відсутня фінансова і технічна підтримка від держави.

Першим поштовхом до розвитку індустріальних парків стало повномасштабне вторгнення Росії, оскільки з'явилися понад 1,5 тис. релокованих підприємств, які кинулися шукати навіть не ділянки, а готові промислові об'єкти.

Наприклад, у Львові було зареєстровано 11 парків, але станом на березень 2022 року в них не було жодного готового об'єкта, тільки будувалися кілька, і тоді більша частина підприємств розподілилася по старих промзонах. Деякі перемістилися до індустріальних парків інших регіонів.

Другим поштовхом до розвитку і створення саме працюючих парків стало ухвалення в середині 2022 року великого пакета законів, що поклало початок зацікавленості з боку насамперед резидентів. У цьому законі було прописано багато пільг, а саме:

- скасування податку на прибуток;
- зниження на 10% оплати за імпорту устаткування (таким чином бізнес менше сплачує за верстати і станки, які знадобляться для подальшого виробництва);
- звільнення від сплати мита за устаткування; пільгові умови на оренду земельних ділянок під індустріальні парки чи сплати податку на землю; найближчим часом мають ввести відшкодування відсоткової ставки за кредитами.

Кабінет Міністрів у червні 2024 року затвердив новий Порядок державного стимулювання створення та функціонування індустріальних парків.

Засновники індустріальних парків отримають безповоротну допомогу. Максимальний розмір стимулювання складає 150 млн грн, при цьому співфінансування робіт відбуватиметься у співвідношенні 50 на 50. Ініціатори створення або керуючі компанії індустріальних парків з деокупованих територій зможуть реалізовувати проекти у співфінансуванні 80 на 20, тобто держава зі свого боку оплатить до 80 % кошторисної вартості робіт, але не більше 150 млн грн.

Вперше у 2024 році було прийнято рішення про виділення 15 індустріальним паркам державної підтримки на суму понад 1,1 млрд грн, що дозволяє реалізувати 34 проекти розвитку промислової інфраструктури.

Ці кошти можна витрачалися на три статті:

- Будівництво мереж та інфраструктури індустріальних парків (до 150 млн. на один індустріальний парк);
- Компенсація витрат на проектування та отримання технічних умов по мережам та інфраструктурі;
- Компенсація відсотків по кредитах, які взяті на розвиток чи будівництво індустріальних парків.

Порядком надання державного стимулювання передбачено надання коштів ініціаторам створення або керуючим компаніям індустріальних парків для облаштування або будівництва інженерно-транспортної інфраструктури, а також часткове відшкодування вартості приєднання до електричних мереж.

Також новий Порядок передбачає запровадження певних запобіжників. Кожен заявник бере на себе зобов'язання протягом 3 років побудувати на території індустріального парку не менше 5000 квадратних метрів та залучити не менше 2 учасників. Якщо умови не будуть виконані, то заявник має повернути державі всі витрачені бюджетні кошти. Ну і третім поштовхом стало те, що за останні два роки в індустріальні парки інвестували 9,2 млрд грн, з них майже 2,8 млрд грн – у будівництво промислових і складських об'єктів. Переважно це інвестиції самих учасників індустріальних парків – заводів та складських операторів. З урахуванням цих чинників виник інтерес резидентів, які або почали шукати парк, або створювати їх самостійно. 2025 рік обіцяє бути ще більш насиченим та продуктивним в сфері розвитку індустріальних парків України.

Перелік використаних джерел:

- 1 Індустріальні парки в Україні. Міністерство економіки України URL: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=6463d3ba-aa13-4e54-8db9-0f36642c43d9&tag=IndustrialniParkiVUkraini>
2. Індустріальні парки 2024. Зроблено в Україні URL: https://madeinukraine.gov.ua/industrialni_parky_2024.pdf

УДК 658.012

Потюк Василь

аспірант, група ПКa-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль

Баранов Костянтин

аспірант, група БМа-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль

Науковий керівник: Крамар Ірина

доктор економічних наук, професор
професор кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

В умовах сьогодення, для підприємств критично важливо забезпечувати економічну безпеку. Нестабільність економіки, посилення конкуренції, глобалізаційні тенденції та